

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Forum Competens Quæstionibus ex Universo Jure
selectis, atque ad praxin utilissimis illustratum, Seu
Tractatus Canonico-Civilis**

Friderich, Melchior

Ingolstadium, 1709

§. III. An Judex contra suos subditis in alieno territorio existentes
procedere possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61662](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61662)

29. & L. 1. in Decal. c. 12. n. 35. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 2. c. 13. n. pen. Basil. Pont. L. 5. de Matr. c. 9. n. 4. Palao tr. 3. disp. 1. pun. 24. §. 5. n. 4. Bonacina de Leg. disp. 1. q. 5. pun. 6. n. 64. Delbene de Immun. Eccl. c. 12. dub. 2. sect. 1. n. 1. aliisque. Nihil enim prohibet, quin id fieri possit: tamen enim quisque teneatur legibus propriis sui domicilij, quamdiu ibi est: nulla tamen lex est, quæ jubeat ipsum ibidem manere. Licite ergo abit, & dum absens est, lege solutus est. Verum quidem est, dolum & fraudem nemini debere patrocinari. C. sedes & C. Ex tenore de Rescript. sed negamus, hic fraudem intervenire: quia nullus videtur dolo facere, qui suo jure utitur. L. 55. ff. de R. I. Hinc altiùs tollendo potest quis ædes vicini obscurare intermisso legitimo spacio. L. 14. ff. de servit. urb. L. 26. ff. de Damno inf. L. 8. C. de servit. & aq. nisi absque suo comodo & ex sola malitia (cui non est indulgendum) id faciat. L. 61. ff. de R. I. L. 38. ff. de R. V. L. 1. §. 12. ff. de aqua plur. In fraudem statuti is agit, qui tenetur in loco manere, indeque abit absque necessitate vel licentia, v. g. Beneficiatus ex loco Beneficij, aut si medijs observandæ legis, quæ tenetur procurare, obstaculum ponit. Ex dictis consequens est, non peccare, qui ex diocesi, in qua est dies festus aut jejuniij, abit in aliam, ubi festum aut jejunium non observatur, ibique opus servile faciat, aut comedat. Exemplum aliud dant cit. DD. de eo, qui è loco, ubi Tridentinum Concilium receptum est, eò abit, ubi receptum non est, eo fine, ut ibi clandestinè matrimonium contrahat: aiunt enim tale matrimonium valere. Sed falluntur: est enim invalidum vi decreti Urbani VIII. quod refert Card. de Lugo L. 1. Resp. Mor. dub. 36. nisi ibi, ubi contrahit, figere velit domicilium.

§. III.

*An Judex contra suos subditos in alieno territorio
existentes procedere possit.*

SUMMARIUM.

54. Nec Realis Citatio fieri potest in alieno territorio.

F 3

55. Nec

55. *Nec Verbalis.*

56. *Sed implorandus est Iudex territorij, ubi reus moratur.*

57. *Sententia judicialis obligat etiam absentes.*

58. *Executio tamen in alieno territorio fieri nequit.*

54. Ubi decisum modò est, non posse leges & præcepta ferri subditis extra ferentis territorium existentibus: indagandum restat, quatenus Iudex intra suum territorium procedere judicialiter possit contra suos subditos extra illud existentes. Potissima quæstio est de Citatione, Sententia, ejusque Executione. Illam de Citatione Angel. in *L. 2. ff. de jurisd. n. 6.* & Jason *n. 24.* aiunt esse valde dubiam & egere Cæsarea decisione. Obscuram certè reddiderunt multi DD. qui parùm distinguunt inter illam, quâ subditus extra locum domicilij existens citatur, & eam, quâ extraneus ad locum delicti, contractûs, aut rei sitæ. De hac separatim suo loco agam, quando explicabo modos sortiendi forum per delictum, contractum &c. De illa prima nunc agendo facile convenit inter omnes, citationem realem, quæ fit per capturam, in alieno territorio fieri non posse, quia, qui in alieno territorio jurisdictionem exercet, territorium violare dicitur, ideòque injuriarum tenetur, si fugientem insequatur, & sine licentia domini territorij capiat: adeò, ut captus ante omnia relaxari debeat. *L. fin. ff. de Offic. Præs. urb. L. 1. § 2. de Offic. Procons. L. 3. ff. de Offic. Præs. Clem. quamvis de foro comp. fusè Farin. L. 1. Prax. crim. tit. 1. q. 7. n. 40.* In Romano tamen Imperio juxta Recessum Augustæ Vindel. erectum Anno 1559. §. und wiewoî Magistratus offensus in territorio hostes & turbatores pacis publicæ die gefährliche Reisigen und Fueß-Knecht / Rauber und Mörder / palantes equites & pedites grassatores, prædones, & latrones persequi etiam in alieno territorio potest, & capere, ita tamen, ut ibidem juri sistantur, nec ex loco, ubi capti sunt, in alienam jurisdictionem abstrahantur. Gail. *L. 1. de Pace publ. c. 16. n. 25.* Mynsing. *cent. 2. obs. 28.* Matth. Stephani *L. 1. de jurisd. c. 33. n. 69.* Illi quoque, qui obedientiam perpetuam debent, possunt propriâ auctori-

toritate Superioris ubique capi, ut si Religiosus fugiat è Monasterio, uxor à marito, servus à domino &c. uti ex *L. si quis 1. C. ubi quis de curiali* colligunt Baldus *ibid. n. 1.* Salicet. Castr. ac alij, & si non est quæstio de obedientia, etiam propria auctoritate reduci possunt. Si verò Religiosus neget, se esse subditum hujus Prælati, vel foemina se diffiteatur esse uxorem, aut servus dicat, se esse liberum, vel huic domino non subiectum, deductio fit ad Judicem, cui formula, quæ *cit. L. 1.* præscribitur, in cognoscendo servanda est. Et ita quoad apostatas Religiosos in praxi servatur. Perez *in C. cit. tit. n. 4.* Idque procedit, non solum si Religiosus, servus, uxor, filius aufugit, sed etiam, si cum licentia abiit, statuto tamen tempore & vocatus non redit. Rationem dat Avila *p. 2. de Censur. c. 3. disp. 2. dub. 4.* quia hujusmodi captura non fit per viam jurisdictionis, sed habet rationem vindicationis & necessariæ defensionis. Eodem pertinet, quod tradunt Bapt. Caccial. *tr. de debit. fugit. q. 7.* & Perez *l. c. debitorem fugitivum* repertum in alieno territorio posse propria auctoritate capi, etiam si ibi non contraxerit, nec alia de causa forum sortitus sit. Alij videntur requirere, persecutionem coeptam esse in proprio territorio, dum aiunt, licitum esse, in continenti furem vel debitorem fugientem persequi, & quæ portat, ei auferre, si causa fugientis sit notoriè mala & non controversa. Gail. *L. 2. obs. 44.*

55. Cùm certum sit, Citationem Realem in alieno territorio fieri non posse extra duos casus modò enarratos, solum dubitatur de Verballi. Hanc extra citantis territorium fieri posse asserunt post Cynum, Bartol. ac Bossium Gail. *L. 1. obs. 56. in fine,* Zanger. *de Exception. p. 2. c. 1. n. 170.* ac alij. Distinguit (nulla tamen discriminis allata ratione) Scaccia *L. 1. de ludic. caus. c. 40.* inter causas civiles & criminales, & in his negat *n. 6. §. tertium casum* citari etiam verbaliter posse subditum ex alieno territorio ad suum proprium; in civilibus verò concedit *n. 9. §. quæro secundo.* Alij aliter distinguunt, præcipuè Legistæ, quos refert idem Scaccia *cit. n. 6. §. insurgit*, aiuntque, si territorium utrum-

que

que sit sub eodem Principe, posse Judicem unum citare ex territorio alterius, etiam sine hujus requisitione ac consensu; secus non. Mihi, seclusa consuetudine & considerato solo Jure scripto, cum communi Canonistarum, quam referunt Aretin. *consil.* 135. & Clarus *L. 5. sent. §. fin. q. 31. n. 20.* ac cum Andr. de Ifern. aliisque sequuntur Maranta *p. 6. Speculi tit. de Citat. n. 40.* & Berlich. *p. 1. Concl. pract. 11. n. 3.* dicendum videtur, etiam citationem verbalem in alieno territorio fieri non posse, sive causa criminalis sit sive civilis, juxta textum *Clem. Pastoralis 2. de Sent. & re judic. §. ut illud tanquam notissimum, §. Nos quoque Regis, & §. Rursus non est silentio*, cujus auctoritati non obstat, quod temerariè ac impudenter vilipenditur à Cyno, quem propterea meritò reprehendunt Berlich. *l. c.* quamvis heterodoxus, & Vincent. Gravina *de Ortu & Progressu Juris Civil. n. 171.* Accedit, quòd *L. 1. §. 2. ff. de Requir. vel absent. damn. & Novell. 134. c. 5.* absolute, & absque mentione citationis verbalis per nuncium faciendæ, decernitur, literas dandas ad Judicem territorij, ubi reus latitat. Hicque modus requirendi per literas Judicem loci, in quo moratur citandus subditus, communiter servatur teste Alberico *in cit. L. 1. Claro l. c. n. 19.* Maranta *cit. n. 40.* Scaccia *cit. n. 6.* Assertio procedit etiam tunc, quando plures Judices sunt sub eodem Juce supreme, & separatas jurisdictiones habent, uti sunt plures præfecti & præfides sub eodem Principe, plures Principes sub eodem Imperatore & Rege: nec enim unus è territorio alterius citare reum potest, nisi requisitione factâ & implorato subsidio illius, in cujus territorio reus moratur. *Novell. 15. c. 6. §. 1. cit. L. 1. §. 2. ff. de Requir. vel abs. damn. L. quod promulgatis 2. C. de Offic. præf. urb. L. fin. ff. de Jurisd. Fusè Berlich. l. c. n. 15.* Quod ait Gail. *l. c.* subditum quòcunque se verterit, semper manere subditum, ac propterea in loco domicilij citari posse, nimium probat; nam sequeretur, subditum etiam absentem teneri statutis sui domicilij, nec valeret illa regula suprâ allata, extra territorium jus dicenti impunè non pareri.

56. Quòd si quæras, quid faciendum sit, si Judex territorij alieni, ubi reus moratur, per literas subsidiales requisitus, illum sistere legitimo Judici nolit, respondet Scaccia *l. c. n. 6.* duo remedia suppetere. Primum ex Hostiensi, Felino, Dyno, & Afflict. idque haud dubiè securissimum & ordinarium, ut Superior adeatur, qui illum Judicem reuientem compellat. Alterum ex Bart. Neviz. Boss. ac Moder. ut Judex rei per se ipsum citet, quoad omnes, ut ait, effectus condemnationis. Huic remedio saltem tunc locus erit, quando Superior nullus est, qui illum alterum Judicem compellat: ne videlicet cursus Justitiæ sufflaminetur, & actor damnum ferat, reusque impunè deliquerit. Verùm de hoc infra fusiùs dicetur à n. 143.

57. De Sententia, quæ non extrajudicialiter tanquam statutum vel præceptum (ut suprà dictum est n. 42.) sed cognitâ causâ fertur in judicio, certum est, quòd obligat etiam absentes; siue sit lata in subditos siue in extraneos, forum ratione vel contractûs, vel delicti, vel rei sitæ sortitos; siue lata sit in præsentés, siue in absentes contumaces, juxta *L. de unoquoque 47. §. 1. & L. Contumacia 53. ff. de Re judic. Auth. Qua in provincia §. Eo autem. C. ubi de crim. agi oport. L. properandum 13. §. 3. C. de judic. L. Et post 73. §. fin. ff. eod. L. Ea quæ 7. C. quom. §. quand. iudex. c. Postulasti 14. de foro comp.* Imò tametsi lata sit in absentes non contumaces, dummodò præsentés litem fuerint contestati, & ab illa non appellarint. *L. fin. C. quom. §. quando iudex, & DD. ibi:* quia etsi vis statuti non transeat ultra territorium, transit tamen sententiæ, cum in judicio quasi contrahatur à partibus juxta *L. licet. 3. §. 11. ff. de peculio.* ejusque obligatio inhæreat ossibus personæ quocumque cum ea transiens, sicut obligatio ex contractu. Quod etiam de absente condemnato procedit, quia contumacia ejus pro præsentia est. *Auth. Qua in provincia.*

58. Executio tamen nec in persona nec in rebus extra territorium existentibus fieri potest à Judice sententiam ferente, sed requirendus est Judex territorij, ubi sitæ sunt. Patet cum ex mo-